กิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอราวัณ

คำสั่ง พิจารณาบทประพันธ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๏ อินทรชิตบิดเบือนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอราวัณ	
๏ ช้างนิมิตฤทธิแรงแข็งขัน	เผือกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอพาร์	
๏ สามสิบสามเศียรโสภา	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
ดั่งเพชรรัตน์รูจี	
๏ งาหนึ่งเจ็ดโบกขรณี	สระหนึ่งย่อมมี
เจ็ดกออุบลบันดาล	
๏ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมาลย์	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	
๏ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา	เจ็ดองค์โสภา
แน่งน้อยลาเพานงพาล	
๏ นางหนึ่งย่อมมีบริวาร	อีกเจ็ดเยาวมาลย์
ล้วนรูปนิรมิตมายา	
๏ จับระบาร่ายส่ายหา	ชาเลืองหางตา
ทาทีดังเทพอัปสร	
๏ มีวิมานแก้วงามบวร	ทุกเกศกุญชร
ดังเวไชยันต์อมรินทร์	

๑. สาระสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....

๒. ลักษณะของช้างเอราวัณที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอรวัณ มี..... เศียร

๒.๒ ในช้างเอราวัณ ๑ เศียร มี งา.....งา สรุปแล้วมีงา ทั้งหมด .....งา

๒.๓ ในช้างเอราวัณ ๑ งา มีสระบัว.....สระ สรุปแล้วมีสระบัว ทั้งหมด .....สระ

๒.๔ ในช้างเอราวัณ ๑ สระบัวมี ..... กอบัว สรุปแล้วมีกอบัว ทั้งหมด .....กอ

๒.๕ ในช้างเอราวัณ ๑ กอบัวมีดอกบัว.....ดอก สรุปแล้วมีดอกบัว ทั้งหมด .....ดอก

๒.๖ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ ดอกมี..... กลีบ สรุปแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมด .....กลีบ

LIVEWORKSHEETS

๒.๗ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดา๗องค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด ง.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด ..... คน

๒.๙ ทัพหน้า หมายถึง .....

๒.๑๐ ทัพหลัง หมายถึง .....

๒.๑๑ ปีกซ้าย หมายถึง .....

๒.๑๒ ปีกขวา หมายถึง .....

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....

๓.๓ เทพอัปสร หมายถึง.....

๓.๔ ควงมาลย์ หมายถึง.....

๓.๕ เวไชยันต์ หมายถึง..... .....

๔. “สามสิบสามเศียรโสภา เศียรหนึ่งเจ็ดงา ดั่งเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....

๕. โวหารที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไร ....

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....

๏ เครื่องประดับเก้าแก้วโกมิน	ซองหางกระวิน
สร้อยสายชนักฉักทอง	
๏ ตาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง	ผ้าทิพย์ปกตระพอง
ห้อยพู่ทุกหูคชสาร	
๏ โลทันสารถีขุนมาร	เป็นเทพบุตรควาญ
ขับท้ายที่นั่งช้างทรง	

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....

๘. “เครื่องประดับเก้าแก้วโกมิน” หมายถึง.....

.....

๙. จากบทประพันธ์ “โลทัน” ทำหน้าที่.....

LIVEWORKSHEETS

⊙ บรรดาโยธาจัตุรงค์ เทพไทเทวัญ เปลี่ยนแปลงกายคง

⊙ ทัพหน้าอารักขไพรสัณฑ์ กินนรนาคนาคา ทัพหลังสุบรรณ

⊙ ปีกซ้ายฤาษิตวิทยา ตั้งตามตารับทัพชัย คนธรรพ์ปีกขวา

⊙ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร พระขรรค์คทาถ้วนตน โตมรศรชัย

⊙ ลอยฟ้ามาในเวหน มาถึงสมรภูมิชัย ฯ รีบเร่งรี้พล

๑๐. “บรรดาโยธาจัตรุงค์” หมายถึง.....

๑๑. อธิบายการจัดกองทัพแปลงของอินทรชิต.....

.....

๑๒. “ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย พระขรรค์คทาถ้วนตน” จากบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอาวุธ จำนวน .....ชนิด ได้แก่.....

๑๓. อธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้

๑๓.๑ สุบรรณ หมายถึง.....

๑๓.๒ คนธรรพ์ หมายถึง.....

๑๓.๓ โตมร หมายถึง.....

⊙ เมื่อนั้นจึงพระจักรี อรุณเรืองเมฆา พอพระสุริย์ศรี

⊙ ลมหวนอวลกลิ่นมาลา นิวาสแถวแนวดง เฟื่องฟุ้งวนา

⊙ ผึ้งภู่หมู่คณาเหมหงส์ แทรกไซ้ในสร้อยสุมาลี ร่อนราถาลง

⊙ ดุเหว่าเร้าเร่งพระสุริย์ศรี กู่ก้องในท้องดงดาน ไก่ขันปีกตี

⊙ ปักษาตื่นตาขันขาน สำเนียงเสนาะในไพร หาคู่เคียงประสาน

⊙ เดือนดาวดับเศร้าแสงใส ก็ผ่านพยับรองเรือง สร้างแสงอโณทัย

LIVEWORKSHEETS

๏ จับฟ้าอากาศแลเหลือง ธิบดินทร์เธอบรรเทือง
บรรทมฟื้นจากไสยา

๑๔. “เมื่อนั้นจึงพระจักรี พอพระสุริย์ศรี อรุณเรืองเมฆา” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงใคร.....

๑๕. จากบทประพันธ์ในข้อ ๑๔ กล่าวถึงเวลา.....

๑๖. ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้โวหารประเภท.....

๑๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสัตว์.....ชนิด ได้แก่……..……..

.....

๑๘. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑๘.๑ นิวาส หมายถึง.....

๑๘.๒ เหมหงส์ หมายถึง.....

๑๘.๓ อโณทัย หมายถึง.....

๑๘.๔ บรรเทือง หมายถึง.....

๏ เสด็จทรงรถแก้วโกสีย์ ไพโรจน์รูจี
จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส
๏ เทียมสินธพอาชาไนย เริงร้องฉวายชัย
ชันหูระเหิดหฤหรรษ์
๏ มาตลีสารถีเทวัญ กรกุมพระขรรค์
ขับรถมากลางจัตุรงค์
๏ เพลารอยพลอยประดับดุมวง กึกก้องกำกง
กระทบกระทั่งธรณี
๏ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี พัดโบกพัชนี
กบี่ระบายโบกลม

๑๙. บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงสิ่งใด.....

๒๐. “เทียมสินธพอาชาไนย” มีความหมายว่า.....

๒๑. “ชันหูระเหิดหฤหรรษ์” คำว่า ชันหู มีความหมายว่า.....

๒๒. ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสารถีของฝ่ายพระรามคือ.....

LIVEWORKSHEETS

⊙ อึงอินทเภรีตีระงม แตรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาะในไพร
⊙ เสียงพลโห่ร้องเอาชัย เลื่อนลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย
⊙ สัตภัณฑ์บรรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมชมชัย
⊙ พสุธาอากาศหวาดไหว เนื้อนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั่นขวัญหนี
⊙ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสดินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา
⊙ วานรสำแดงเดชา หักถอนพฤกษา
ถือต่างอาวุธยุทธยง
⊙ ไม้ไหล้ยูงยางกลางดง แหลกลู่ล้มลง
ละเอียดด้วยฤทธิโยธี

๒๓. สาระสำคัญของบทประพันธ์นี้คือ.....

๒๔. “อึงอินทเภรีตีระงม” คำว่า อินทเภรี หมายถึง.....

๒๕. จากบทประพันธ์ข้างต้นในบทที่ ๑ และ ๒ จินตภาพที่ชัดเจนที่สุดคือจินตภาพทางด้าน….....

๒๖. บทประพันธ์ใด มีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “อติพจน์” กล่าวเกินจริง.....

.....

๒๗. บทประพันธ์ใดมีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต” การกำหนดให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน……..…

.....

๒๘. “ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสดินอินทรี คาบช้างก็วางไอยรา” จากบทประพันธ์นี้

คำว่า “ฉิมพลี” หมายถึง.....

คำว่า “หัสดินอินทรี” หมายถึง.....

⊙ อากาศบดบังสุริย์ศรี เทวัญจันทรี
ทุกชั้นอานวยอวยชัย
⊙ บ้างเปิดแกลแก้วแววไว โปรยทิพมาลัย
ช้องสาธุการบูชา
⊙ ชักรถรี่เรื่อยเฉื่อยมา พุ่มบุษปมาลา
กงรถไม่จดธรณินทร์

LIVEWORKSHEETS

๏ เร่งพลโยธาพานรินทร์ เร่งรัดหัสดิน
วานรให้เร่งรีบมา

๒๙. จากบทประพันธ์ต่อไปนี้ เกิดเหตุการณ์อะไร .....

.....

๓๐. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๓๐.๑ บุษปมาลา หมายถึง .....

๓๐.๒ ทิพมาลัย หมายถึง.....

๓๐.๓ ธรณินทร์ หมายถึง.....

๏ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา เอื้อนอรรถวัจนา
ตรัสถามสุครีพขุนพล
๏ เหตุไฉนสหัสนัยน์เสด็จดล สมรภูมิไพรสณฑ์
เธอมาด้วยกลอันใด
๏ สุครีพทูลทัดเฉลยไข ทุกทีสหัสนัยน์
เสด็จด้วยหมู่เทวา
๏ อวยชัยถวายทิพมาลา บัดนี้เธอมา
เห็นวิปริตดูฉงน
๏ ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤๅจะกลับเป็นกล
ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรมม์
๏ พระผู้เรืองฤทธิ์แข็งขัน คอยดูสำคัญ
อย่าไว้พระทัยไพรี
๏ เมื่อนั้นอินทรชิตยักษี ตรัสสั่งเสนี
ให้จับระบำรำฉวาย
๏ ให้องค์อนุชานารายณ์ เคลิบเคลิ้มวรกาย
จะแผลงซึ่งศัสตราศรพล

๓๑. จากบทประพันธ์ คำว่า

“พระศรีอนุชา” หมายถึง.....

คำว่า “สหัสนัยน์” หมายถึง.....

คำว่า “พระผู้เรืองฤทธิ์แข็งขัน” หมายถึง.....

๓๒. “ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤๅจะกลับเป็นกล ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรมม์” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง.....

.....

LIVEWORKSHEETS

⊙ อินทรชิตสถิตเหนือเอรา วัณทอดทัศนา
เห็นองค์พระลักษณ์ฤทธิรงค์
⊙ เคลิบเคลิ้มหฤทัยใหลหลง จึงจับศรทรง
พรหมาสตร์อันเรืองเดชา
⊙ ทูนเหนือเศียรเกล้ายักษา หมายองค์พระอนุชา
ก็แผลงสาแดงฤทธิรณ
⊙ อากาศก้องโกลาหล โลกลั่นอึงอล
อานาจสะท้านธรณี
⊙ ศรเต็มไปทั่วราศี ต้ององค์อินทรีย์
พระลักษณ์ก็กลิ้งกลางพล

๓๓. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทประพันธ์คือเหตุการณ์….. ..... ….

๓๔. อินทรชิตแผลงศร.....ถูกพระลักษมณ์สลบไป

๓๕. ข้อคิดคติเตือนใจที่ได้รับจากบทประพันธ์ และให้คุณค่าทางด้านสังคมคือ …….....

.....

LIVEWORKSHEETS

เฉลยกิจกรรมที่ ๑

วิเคราะห์องค์ประกอบวรรณคดี เรื่องบทพากย์เอราวัณ

คำสั่ง พิจารณาบทประพันธ์แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

๏ อินทรชิตบิดเบือนกายิน	เหมือนองค์อมรินทร์
ทรงคชเอราวัณ	
๏ ช้างนิมิตฤทธิแรงแข็งขัน	เผือกผ่องผิวพรรณ
สีสังข์สะอาดโอพาร์	
๏ สามสิบสามเศียรโสภา	เศียรหนึ่งเจ็ดงา
ดั่งเพชรรัตน์รูจี	
๏ งาหนึ่งเจ็ดโบกขรณี	สระหนึ่งย่อมมี
เจ็ดกออุบลบันดาล	
๏ กอหนึ่งเจ็ดดอกดวงมาลย์	ดอกหนึ่งแบ่งบาน
มีกลีบได้เจ็ดกลีบผา	
๏ กลีบหนึ่งมีเทพธิดา	เจ็ดองค์โสภา
แน่งน้อยลาเพานงพาล	
๏ นางหนึ่งย่อมมีบริวาร	อีกเจ็ดเยาวมาลย์
ล้วนรูปนิรมิตมายา	
๏ จับระบาร่ายส่ายหา	ชาเลืองหางตา
ทาทีดังเทพอัปสร	
๏ มีวิมานแก้วงามบวร	ทุกเกศกุญชร
ดังเวไชยันต์อมรินทร์	

๑. สาระสำคัญของบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสิ่งใด.....ลักษณะของช้างเอราวัณ.....

๒. ลักษณะของช้างเอราวัณที่ปรากฏตามบทประพันธ์

๒.๑ ช้างเอราวัณ มี.....๓๓..... เศียร

๒.๒ ในช้างเอราวัณ ๑ เศียร มี งา.....๗.....งา สรุปแล้วมีงา ทั้งหมด .....๒๓๑.....งา

๒.๓ ในช้างเอราวัณ ๑ งา มีสระบัว..๗.....สระ สรุปแล้วมีสระบัว ทั้งหมด .....๑,๖๑๗.....สระ

๒.๔ ในช้างเอราวัณ ๑ สระบัวมี .....๗..... กอบัว สรุปแล้วมีกอบัว ทั้งหมด .....๑๑,๓๑๙.....กอ

๒.๕ ในช้างเอราวัณ ๑ กอบัวมีดอกบัว...๗....ดอก สรุปแล้วมีดอกบัว ทั้งหมด .....๗๙,๒๓๓....ดอก

๒.๖ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ ดอกมี..๗..... กลีบ สรุปแล้วมีกลีบบัว ทั้งหมด .....๕๕๔,๖๓๑...กลีบ

LIVEWORKSHEETS

๒.๗ ในช้างเอราวัณ ดอกบัว ๑ กลีบมีเทพธิดา๗องค์

สรุปแล้วมีเทพธิดาทั้งหมด ง.....๓,๘๘๒,๔๑๗.....องค์

๒.๘ ในช้างเอราวัณ เทพธิดา ๑ องค์มีนางบริวาร ๗ คน

สรุปแล้วมีนางบริวาร ทั้งหมด .....๒๗,๑๗๖,๕๑๕..... คน

๒.๙ ทัพหน้า คือ เทพารักษ์

๒.๑๐ ทัพหลัง คือ ครุฑ กินนร และนาค

๒.๑๑ ปีกซ้าย คือ วิทยาธร

๒.๑๒ ปีกขวา คือ คนธรรพ์

๓. อธิบายความหมายของคำต่อไปนี้

๓.๑ อมรินทร์ หมายถึง.....พระอินทร์.....

๓.๒ โบกขรณี หมายถึง.....สระบัว.....

๓.๓ เทพอัปสร หมายถึง.....นางฟ้า.....

๓.๔ ดวงมาลย์ หมายถึง.....ดอกไม้ (ดอกบัว).....

๓.๕ เวไชยันต์ หมายถึง..... ปราสาท วิมานของพระอินทร์.....

๔. “สามสิบสามเศียรโสภา เศียรหนึ่งเจ็ดงา ดั่งเพชรรัตน์รูจี” ใช้ภาพพจน์แบบใด.....อุปมา.....

๕. สำนวนภาษาโวหารที่ใช้ในบทประพันธ์ข้างต้น มีลักษณะเด่นอย่างไร .....พรรณนาโวหาร .....

๖. อิทธิพลความเชื่อเกี่ยวกับความเชื่อของ “ช้างเอราวัณ” ส่งผลต่อสังคมไทย คือ

.....ช้างทรงของพระอินทร์ เป็นสัญลักษณ์ของการกระทาความดี ความอุดมสมบูรณ์.....

๏ เครื่องประดับเก้าแก้วโกมิน	ซองหางกระวิน
สร้อยสายชนักฉักทอง	
๏ ตาข่ายเพชรรัตน์ร้อยกรอง	ผ้าทิพย์ปกตระพอง
ห้อยพู่ทุกหูคชสาร	
๏ โลทันสารถีขุนมาร	เป็นเทพบุตรควาญ
ขับท้ายที่นั่งช้างทรง	

๗. สาระสำคัญของคำประพันธ์ในบทที่ ๑ และ ๒ คือ.....เครื่องประดับช้าง.....

๘. “เครื่องประดับเก้าแก้วโกมิน” หมายถึง.....นพรัตน์ แก้ว ๙ ประการ.....ได้แก่... .....

เพชร ทับทิม มรกต บุษราคัม โกเมน นิล มุกดา เพทาย ไพฑูรย์.....

๙. จากบทประพันธ์ “โลทัน” ทำหน้าที่ .....สารถี/ควาญช้างฝ่ายอินทรชิต.....

LIVEWORKSHEETS

⊙ บรรดาโยธาจัตุรงค์ เปลี่ยนแปลงกายคง
เทพไทเทวัญ
⊙ ทัพหน้าอารักขไพรสัณฑ์ ทัพหลังสุบรรณ
กินนรนาคนาคา
⊙ ปีกซ้ายฤาษิตวิทยา คนธรรพ์ปีกขวา
ตั้งตามตารับทัพชัย
⊙ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย
พระขรรค์คทาถ้วนตน
⊙ ลอยฟ้ามาในเวหน รีบเร่งรี้พล
มาถึงสมรภูมิชัย ฯ

๑๐. “บรรดาโยธาจัตรุงค์” หมายถึง.....ทหารทั้ง ๔ เหล่า..เหล่าช้าง เหล่ารถ เหล่าม้า และเหล่าราบ……..

๑๑. อธิบายการจัดกองทัพแปลงของอินทรชิต.....ทัพหน้า เทวดาอารักษ์ ทัพหลัง เป็น ครุฑ นาค กินนร .....ปีกซ้าย ฤาษี ปีกขวา คนธรรพ์.....

๑๒. “ ล้วนถืออาวุธเกรียงไกร โตมรศรชัย พระขรรค์คทาถ้วนตน” จากบทประพันธ์นี้กล่าวถึงอาวุธ จำนวน .....๔.....ชนิด ได้แก่..... โตมร ศร พระขรรค์ คทา.....

๑๓. อธิบายความหมายของศัพท์ต่อไปนี้

๑๓.๑ สุบรรณ หมายถึง.....ครุฑ (เป็นพาหนะของพระนารายณ์).....

๑๓.๒ คนธรรพ์ หมายถึง.....ชาวสวรรค์ที่มีความชานาญด้านดนตรี.....

๑๓.๓ โตมร หมายถึง.....หอกซัด ด้ามสั้น เป็นอาวุธ.....

⊙ เมื่อนั้นจึงพระจักรี พอพระสุริย์ศรี
อรุณเรืองเมฆา
⊙ ลมหวนอวลกลิ่นมาลา เฟื่องฟุ้งวนา
นิวาสแถวแนวดง
⊙ ผึ้งภู่หมู่คณาเหมหงส์ ร่อนราถาลง
แทรกไซ้ในสร้อยสุมาลี
⊙ ดุเหว่าเร้าเร่งพระสุริย์ศรี ไก่ขันปีกตี
กู่ก้องในท้องดงดาน
⊙ ปักษาตื่นตาขันขาน หาคู่เคียงประสาน
สำเนียงเสนาะในไพร
⊙ เดือนดาวดับเศร้าแสงใส สร่างแสงอโณทัย
ก็ผ่านพยับรองเรือง

LIVEWORKSHEETS

⊙ จับฟ้าอากาศแลเหลือง ธิบดินทร์เธอบรรเทือง
บรรทมฟื้นจากไสยา

๑๔. “เมื่อนั้นจึง<u>พระจักรี</u> พอพระสุริย์ศรี อรุณเรืองเมฆา” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงใคร.....พระราม.....

๑๕. จากบทประพันธ์ในข้อ ๑๔ กล่าวถึงเวลา.....เช้าตรู่.....

๑๖. ลักษณะเด่นของบทประพันธ์ข้างต้น เป็นการใช้โวหารประเภท.....พรรณนาโวหาร.....

๑๗. จากบทประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงสัตว์.....๖.....ชนิด ได้แก่.....ผึ้ง แมลงภู่ หงส์ทอง นกดุเหว่า ไก่ นก(ปักษา).....

๑๘. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๑๘.๑ นิวาส หมายถึง.....แหล่งที่อยู่อาศัย.....

๑๘.๒ เหมหงส์ หมายถึง..... หงส์ทอง.....

๑๘.๓ อโณทัย หมายถึง.....แสงพระอาทิตย์.....

๑๘.๔ บรรเทือง หมายถึง.....ตื่นขึ้น (ทาให้ดีขึ้น).....

⊙ เสด็จทรงรถแก้วโกสีย์ ไพโรจน์รูจี
จะแข่งซึ่งแสงสุริย์ใส
⊙ เทียมสินธพอาชาไนย เริงร้องถวายชัย
ชันหูระเหิดหฤหรรษ์
⊙ มาตลีสารถีเทวัญ กรกุมพระขรรค์
ขับรถมากลางจัตุรงค์
⊙ เพลารอยพลอยประดับดุมวง กึกก้องกำกง
กระทบกระทั่งธรณี
⊙ มยุรฉัตรชุมสายพรายศรี พัดโบกพัชนี
กบี่ระบายโบกลม

๑๙. บทประพันธ์ข้างต้น กล่าวถึงสิ่งใด.....ราชรถม้าและ การจัดกองทัพฝ่ายพระราม.....

๒๐. “เทียมสินธพอาชาไนย” มีความหมายว่า.....การต่อตัวม้ากับรถ.....

๒๑. “ชันหูระเหิดหฤหรรษ์” คำว่า ชันหู มีความหมายว่า.....อาการหูตั้งของม้า พร้อมที่จะเคลื่อนที่……..

๒๒. ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นสารถีของฝ่ายพระรามคือ.....มาตลี.....

⊙ อึงอินทเภรีตีระงม แตรสังข์เสียงประสม
ประสานเสนาะในไพร
⊙ เสียงพลโห่ร้องเอาชัย เลื่อนลั่นสนั่นใน
พิภพเพียงทำลาย

LIVEWORKSHEETS

⊙ สัตภัณฑ์บรรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลาย
ประนอมประนมชมชัย
⊙ พสุธาอากาศหวาดไหว เนื้อนกตกใจ
ซุกซ่อนประหวั่นขวัญหนี
⊙ ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสดินอินทรี
คาบช้างก็วางไอยรา
⊙ วานรสำแดงเดชา หักถอนพฤกษา
ถือต่างอาวุธยุทธยง
⊙ ไม้ไหล้ยูงยางกลางดง แหลกลู่ล้มลง
ละเอียดด้วยฤทธิโยธี

๒๓. สาระสำคัญของบทประพันธ์นี้คือ.....ความยิ่งใหญ่ของกองทัพพระราม.....

๒๔. “อึงอินทเภรีตีระงม” คำว่า อินทเภรี หมายถึง.....กลอง ที่ใช้บอกสัญญาณออกรบ.....

๒๕. จากบทประพันธ์ข้างต้นในบทที่ ๑ และ ๒ จินตภาพที่ชัดเจนที่สุดคือจินตภาพทางด้าน…....เสียง.....

๒๖. บทประพันธ์ใด มีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “อติพจน์” กล่าวเกินจริง .....เสียงพลโห่ร้องเอาชัย เลื่อนลั่นสนั่นใน พิภพเพียงทำลาย.....

๒๗. บทประพันธ์ใดมีการใช้โวหารภาพพจน์ประเภท “บุคลาธิษฐาน หรือ บุคคลวัต” การกำหนดให้สิ่งที่ไม่ใช่คนแสดงอาการเหมือนคน……. สัตภัณฑ์บรรพตทั้งหลาย อ่อนเอียงเพียงปลาย ประนอมประนมชมชัย.....

๒๘. “ลูกครุฑพลัดตกฉิมพลี หัสดินอินทรี คาบช้างก็วางไอยรา” จากบทประพันธ์นี้

คำว่า “ฉิมพลี” หมายถึง.....ต้นงิ้วเชิงเขาพระสุเมรุ.....

คำว่า “หัสดินอินทรี” หมายถึง.....นกขนาดใหญ่ในป่าหิมพานต์.....

⊙ อากาศบดบังสุริย์ศรี เทวัญจันทรี
ทุกชั้นอานวยอวยชัย
⊙ บ้างเปิดแกลแก้วแววไว โปรยทิพมาลัย
ซ้องสาธุการบูชา
⊙ ชักรถรี่เรื่อยเฉื่อยมา พุ่มบุษปมาลา
กงรถไม่จดธรณินทร์
⊙ เร่งพลโยธาพานรินทร์ เร่งรัดหัสดิน
วานรให้เร่งรีบมา

๒๙. จากบทประพันธ์ต่อไปนี้ เกิดเหตุการณ์อะไร ……..เทวดา นางฟ้าบนสวรรค์ทุกชั้นมาอำนวยอวยพรให้กองทัพพระรามได้รับชัยชนะ เปิดหน้าต่างแก้วจากสวรรค์โปรยดอกไม้อวยพร……...

LIVEWORKSHEETS

๓๐. อธิบายความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้

๓๐.๑ บุษปมาลา หมายถึง .....ดอกไม้.....

๓๐.๒ ทิพมาลัย หมายถึง.....ดอกไม้สวรรค์.....

๓๐.๓ ธรณินทร์ หมายถึง.....แผ่นดิน.....

⊙ เมื่อนั้นพระศรีอนุชา เอื้อนอรรถวัจนา
ตรัสถามสุครีพขุนพล
⊙ เหตุไฉนสหัสนัยน์เสด็จคล สมรภูมิไพรสณฑ์
เธอมาด้วยกลอันใด
⊙ สุครีพทูลทัดเฉลยไข ทุกทีสหัสนัยน์
เสด็จด้วยหมู่เทวา
⊙ อวยชัยถวายทิพมาลา บัดนี้เธอมา
เห็นวิปริตดูฉงน
⊙ ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤๅจะกลับเป็นกล
ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรมม์
⊙ พระผู้เรืองฤทธิ์แข็งขัน คอยดูสำคัญ
อย่าไว้พระทัยไพรี
⊙ เมื่อนั้นอินทรชิตยักษี ตรัสสั่งเสนี
ให้จับระบำรำถวาย
⊙ ให้องค์อนุชานารายณ์ เคลิบเคลิ้มวรกาย
จะแผลงชิ่งศัสตราศรพล

๓๑. จากบทประพันธ์ คำว่า

"พระศรีอนุชา" หมายถึง.....พระลักษมณ์.....

คำว่า "สหัสนัยน์" หมายถึง.....พระอินทร์.....

คำว่า "พระผู้เรืองฤทธิ์แข็งขัน" หมายถึง.....พระลักษมณ์.....

๓๒. "ทรงเครื่องศัสตราแย่งยล ฤๅจะกลับเป็นกล ไปเข้าด้วยราพณ์อาธรรม์" คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึง.....

.....ทศกัณฐ์.....

⊙ อินทรชิตสถิตเหนือเอรา วัณทอดทัศนา
เห็นองค์พระลักษณ์ฤทธิรงค์
⊙ เคลิบเคลิ้มหฤทัยใหลหลง จึงจับศรทรง
พรหมาสตร์อันเรืองเดชา

LIVEWORKSHEETS

⊙ ทูนเหนือเศียรเกล้ายักษา ก็แผลงสาแดงฤทธิรณ — หมายองค์พระอนุชา

⊙ อากาศก้องโกลาหล อานาจสะท้านธรณี — โลกลั่นอึงอล

⊙ ศรเต็มไปทั่วราศี พระลักษณ์ก็กลิ้งกลางพล — ต้ององค์อินทรีย์

๓๓. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบทประพันธ์คือเหตุการณ์….. อินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ใส่พระลักษมณ์ ….

๓๔. อินทรชิตแผลงศร.....พรหมาสตร์.....ถูกพระลักษมณ์สลบไป

๓๕. ข้อคิดคติเตือนใจที่ได้รับจากบทประพันธ์ และให้คุณค่าทางด้านสังคมคือ .....โทษของความประมาทที่เกิดจากความลุ่มหลง.....

LIVEWORKSHEETS

กิจกรรมที่ ๒

ถอดคำประพันธ์ เรื่องบทพากย์เอราวัณ

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนศึกษาบทประพันธ์ให้เข้าใจแล้วเขียนตัวเลขจัดลำดับเหตุการณ์ให้ถูกต้อง

.....เทพธิดาองค์หนึ่งมีบริวาร ๗ ตนล้วนแต่เป็นยักษ์แปลงมาทั้งสิ้น

.....ปีกซ้ายแปลงเป็นฤาษีและวิทยาธร ปีกขวาแปลงเป็นคนธรรพ์ กองทัพจัดตั้ง ตามตำราพิชัยสงคราม

.....ช้างเอราวัณ (แปลง) เป็นช้างเผือกที่มีรูปร่างใหญ่โตแข็งแรง

.....มีตาข่ายร้อยด้วยเพชรสำหรับตกแต่งที่เศียรช้าง มีผ้าทิพปกที่ตระพองของช้าง และมีผู้ห้อยที่หูทุกหูของช้าง

.....งาหนึ่งงามีสระบัวอยู่ ๗ สระ และสระบัวหนึ่งสระมีบัวอยู่ ๗ กอ

.....อินทรชิตแปลงกายเหมือนพระอินทร์ทรงช้างเอราวัณ

.....บรรดาทหารของกองทัพยักษ์ต่างแปลงเป็นเทวดา

.....กอบัวหนึ่งกอมีดอกบัวอยู่ ๗ ดอก และบัวหนึ่งดอกมีกลีบบัวอยู่ ๗ กลีบ

.....นางบริวารร่ายรำและชายตาทำท่าทางงดงามราวกับนางฟ้า

.....ที่เศียรทุกเศียรของช้างเอราวัณมีวิมานแก้วที่งดงามราวกับวิมานเวไชยันต์ของพระอินทร์

.....ยักษ์แปลงเป็นโลหันสารถีของพระอินทร์มีหน้าที่บังคับท้ายช้างพระที่นั่งของพระอินทร์

.....เทวดา (แปลง) ทุกองค์รีบเหาะมายังสนามรบ

.....เทวดา (แปลง) ทุกองค์ล้วนถืออาวุธต่าง ๆ เช่น โตมร ศร พระขรรค์และคทา

.....บัว ๑ กลีบมีเทพธิดาผู้อ่อนเยาว์และงดงามอยู่ ๗ องค์

.....ทัพหน้าแปลงเป็นเทพารักษ์ ทัพหลังแปลงเป็นครุฑ กินนรและนาค

..... (ช้างเอราวัณ) มีเศียรที่งดงาม ๓๓ เศียรและเศียรหนึ่งมีงาอยู่ ๗ งาซึ่งงดงามมาก

.....ช้างเอราวัณ (แปลง) ประดับด้วยแก้วเก้าระการ เช่น โกเมนที่ซองหางและกระวิน ส่วนที่สายชนักเป็นสร้อยที่ถักด้วยทอง

LIVEWORKSHEETS